

Živly a psychologické funkce

Astrologický horoskop počítá se čtyřmi živly. Astropsychologie je přiřazuje ke čtyřem funkcím, které rozeznává hlubinná psychologie.

Pokusíme-li si představit charakteristiky živlů v přírodě, můžeme je sledovat též v jejich vzájemných vztazích.

Oheň je zářivý, přináší světlo a teplo, osvětluje tmou, jeho plamen směřuje vzhůru a postupně se rozptyluje. Není-li usměrněn a udržován, má tendenci se rozšířit, ničit a požírat vše. Je lehký, unikavý, suchý, nehmotný, navenek zářivý, uvnitř prázdný.

Netíhne, vyšleává, jak se mu zachce.

Oheň – chuť, motiv, radost, spontánnost, žhavost, vyšleávající tušení, zazření, osvětlení, zlehčení, rychlost, aktivita, bezuzdnost, zbrkllost, průraznost, bojovnost, síla, tušení, teplo, budoucnost, požár, sopky, láva.

V psychologii se připisuje **intuici**.

Oheň spotřebovává a otepluje vzduch, čímž zrychluje jeho pohyb a obrací jej vzhůru, přitahuje jej, aktivizuje a zároveň spotřebovává. Vzduch naopak živí oheň, který bez něj zhasne. Poryvy vzduchu či větru oheň roznáší a sytí, zároveň však jej mohou zhasit či strávit, roznést do prázdna.

Vzduch – nesměrování, lehkost, bezprostorovost, neohraničenost, pohyblivost, šíří se všemi směry, převalování, zvažování, abstrakce, teorie, reflexe, komunikace, argumenty, chápání, uchopení, přizpůsobivost, rychlost, elasticita, slyšení, inertnost, je bez teploty, bez času, bez chuti, bez tvaru.

V psychologii se připisuje **myšlení**.

Oheň i vzduch jsou lehké, těkavé, beztvare živly.

Oheň potřebuje potravu **země**, kterou spaluje, zároveň však zemi osvětluje a otepluje, čímž umožňuje život. Země je svou tíhou tažena dolů, oheň směřuje vzhůru a umožňuje zemi se transformovat, nadlehčovat, ničí tvar, zároveň je však v mnoha technických odvětvích využíván jako prostředek změny tvaru roztavením a k získání čistých prvků.

Země je těžký, hmotný živel, tíhne dolů, udržuje tvar, potřebuje čas a s ním mechanické prostředky fungování. Je stálá, pevná, tvrdá. Rodí a udržuje život, dává sebe, rozděluje všem, přijímá všechny.

Země – pasivita, přijímání, jistota, tíha, pevnost, trvalost, hrubost, hmota, realita, detail, vytrvalost, nepohyblivost, pomalost, velikost, síla, důslednost, pořádek, vidění, teplo,

smyslové prožitky, stabilita, přítomnost, egoismus, zajištění, detailnost, přesnost, plodnost, zemětřesení.

V psychologii odpovídá **percepci**.

Voda tíhne dolů, je mokrá, spojuje, mění, ale zachovává tvar, oheň vodu vysouší a naopak voda oheň uhasí. Mezi nimi je tedy vždy třeba udržovat rovnováhu, mají-li existovat vedle sebe. Pro jejich spojení má I ting krásný obraz vody vařící se v hrnci na pokrm nad ohněm .Oheň hmotu rychle spotřebuje, kdežto voda ji rozmělnuje. Voda plyne pomalu a postupně ke svému cíli, oheň rychle vybuchuje a, pokud nemá potravu, ztrácí se.

Země potřebuje **oheň** ve formě tepla a světla, musí jej však vyvážit hmotností.. Oheň směřuje vzhůru, země tíhne dolů. Oheň zemi spaluje, ale také umožňuje život, potřebuje potravu země ke své existenci.

Voda je element, který zemi spojuje, mění její tvar, rozbahňuje ji. Zároveň ji živí, umožňuje růst a žít. Příliš mnoho vody zemi smete a zničí. Obě směřují dolů, vládne jimi tíha.

Voda – pasivita, tíha, pomalost, beztvarost, přizpůsobivost, přilnavost, hladí, obmyká, přitahuje, je vodivá, dusí, vytlačuje vzduch, drží pohromadě, živí, zavlažuje, mění tvar, rozbahňuje, touží, spojuje, potopí, zalkne, prorazí si postupně, pomalu svou cestu, vymele břehy i skály.

Země chce trvat ve tvaru, voda tvar neustále mění. Voda je připisována funkci **cítění**.

Vzduch nesměruje, nýbrž je všude kolem nás. Jeho proudy ve formě větru pomáhají zemi oplodňovat, kyslík umožňuje dýchání a život.

Jako každý živel, i vzduch má svou smrtící formu, jsou jí uragány, větrné bouře atd.

Vzduch směřuje nahoru teplem, tedy ohněm, vodou naopak tíhne dolů, se zemí udržuje neustálou rovnováhu.

Psychologické funkce označují náš způsob zpracovávání informací a orientace ve světě. V každém člověku jsou zastoupeny všechny čtyři funkce, jedna z nich je obvykle nejvíc využívána egem pro vědomou výstavbu a orientaci. Tato funkce bývá také nejdominantnější, nejvíc vyvinutá a diferencovaná, na ní se člověk nejvíc spoléhá.

Každá z funkcí má ve čtveřici svůj protiklad, který na ni působí rušivě, s kterým velmi špatně spolupracuje – pro myšlení (vzduch) je to cit (voda) a pro intuici (oheň) percepce neboli smyslové vnímání (země). Element, který je protikladný hlavní funkci zůstává skrytý v nevědomí a odtud operuje na spíš animální, často rušivé nediferencované úrovni.

Tak člověk, který se velice dobře a snadno orientuje v myšlenkových konstrukcích a je schopen velikých intelektuálních výkonů se obvykle snaží zvládat život pomocí této funkce. Zacházení s ní je pro něj snadné, v myšlenkovém světě se cítí bezpečně. Po určité době, kdy se snaží omezit svůj život tak, aby se v něm mohl pohybovat více méně pomocí myšlení, se však začnou množit problémy, které vyžadují spíš citový přístup - jeho méněcennou, protikladnou funkcí je cit, který působí na myšlení rušivě, odvádí jej od cíle a daného měřítka, které si myšlení vyžaduje. Zacházení takového jedince s citovými hodnotami bývá v lepším případě váhavé a nejisté, v horším (při větší závislosti na hlavní funkci) spěje k vyhledávání a vytváření destruktivních podob této kvality života. Tak se takovému člověku neustále staví do cesty problémy v citové oblasti - v rodině, ve styku s lidmi, často se zde objeví nutková potřeba připoutat své city na nevhodné jedince.

Takový proces není nějakou zradou, zlomyslností či trestem nevědomí (ač je jako takový obvykle vnímán), nýbrž potřeba dovést tohoto jedince k tomu, aby se rozšířil a rozvinul i do sfér, v nichž se nepohybuje s lehkou a zmechanizovanou snadností. Život skrz nevědomí vede člověka, aby se pustil i tam, kde to nebude bez problémů, aby se skrz zranění a řešení problémů naučil i to, co mu nejde tak jednoduše.

Tímto způsobem nás naše nevědomí nutí k tomu, abychom se, i přes odpor vědomí, přiblížili jeho sféře a pokusili se překročit zvykem a snadností danou jednostrannost. Hlubinná psychologie rozděluje funkce na dvě racionální - tedy používající rozum - a dvě iracionální. To však neznamená, že racionální jsou vždy vědomé a iracionální vždy nevědomé.

Užití funkcí je individuální, dvě racionální a dvě iracionální funkce jsou vždy k sobě protikladné.

Cesta k nejvíce postižené funkci vede vždy přes některou tzv. funkci pomocnou, tzn. přes vytvoření co nejširší základny z funkcí, které nejsou přímo spojené s nevědomím. Vzhledem k tomu, že protikladná funkce vždy ruší funkci hlavní, je přímý přechod k ní téměř nemožný a v mnoha případech i nebezpečný. Výron nevědomé funkce s sebou

vždy nese hluboký pocit úzkosti z nemožnosti orientace a tím i tendenci k podlehnutí nevědomým silám, které jsou na tuto funkci v nevědomí vázané.

Oheň - funkce intuice (v horoskopu ovládá znamení Berana, Lva a Střelce).

Oheň je měňavý, pohyblivý, stravující živel, který projasňuje, osvětluje, zahřívá. Dává světlo i žár, ničí , roztavuje, čistí, spaluje i dává život.

Psychologie popisuje intuici jako iracionální funkci, která směřuje za povrch věcí, projevuje se spíš tušením než věděním, hledá spíše **možnosti** ukryté v lůnu věcí a událostí než jejich podobu. Je spojena se smyslem, chutí, motivem, vůlí k životu.

Tam, kde je tato funkce dominantní, jedinec má velice silný nevědomý pocit smyslu a temperament, je *žhavý* do života. Má tendenci nezdržovat se podobou či pouhou existencí věcí, ale směřuje dál do jejich nitra. Chce jít, prát se se životem i o něj. Tuší smysl a hledá budoucí určení a účel.

Lidi silně ovlivněné ohnivými

znameními či planetami nenapadne pochybovat o smyslu věcí, událostí, života či sebe sama a tak hledají možnosti co nejširšího uplatnění.

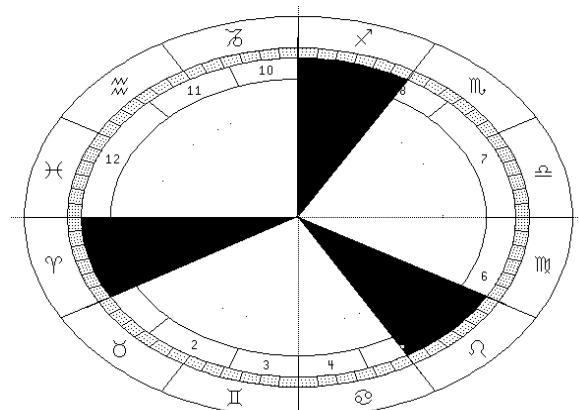
Ohnivý živel či intuitivní funkce je v horoskopu obsažen na samém počátku ve znamení **Berana** ♈. Mytologie o stvoření světa často spojuje prvotní pohyb a vznik s ohněm, v přírodě je zrození člověka i jiných přírodních elementů vždy provázeno nevědomým puzením, silou, která se žene do nových možností, do světa a je vedena tušením svého uplatnění, smyslu.

V tomto prvním znamení je intuice nezacílená, směřuje k rozšíření oblasti svého působení - tuší otevírající se oblasti, které všechny cítí jako světy, do nichž má zasáhnout a překážky, které má překonat. Je to první jiskra, která zapaluje oheň. Vyskočí s nevýslovnou intenzitou, prolétne tmou a hledá potravu, první výbuch světla. Přeskakuje z věci na věc, všechny musí poznat, vyzkoušet, zažít.

V dalším ohnivém znamení **Lva** ♌ je intuice spojena méně s prostředím vnějším a víc směřuje dovnitř člověka samého. Tušení skrytých možností a tvorba z nich vycházející se tady víc zabývá individuem, člověk tuší a hledá možnosti svého individuálního uplatnění. Dovnitř orientovaná intuice tuší nekonečné vnitřní světy a chce je pojmenovávat či jinak ztvárňovat, chce si užívat sebe sama a své vlastní možnosti považuje za nekonečný dar určený k užití (při silném zastoupení tohoto znamení jsou vlastní schopnosti často považovány za extrémně důležité i pro okolní svět). Intuice zde otevírá svět vnitřních obrazů a nachází jich nekonečné množství. Každá událost je výzvou k nalezení a prosazení naší jedinečnosti.

Oheň, který ve znamení Berana byl šířícím se požárem, který hledá novou a novou potravu, je zde již poněkud zklidněný, nepotřebuje se tolik šířit do okolí, nýbrž plápolat co nejjasnějším, vysokým, viditelným plamenem. Chce zářit, plát , ale je již kontrolovaný, umně tvarovaný a směřuje do výšky.

Poslední ohnivě znamení **Střelce** směřuje k propojení dvou předchozích, tedy ke smyslu celku i jedince. Takový člověk již netuší jen vlastní uplatnění, či příležitosti

Trojúhelníkový trojúhelník ohnivých znamení

pro sebe, ale pojmá celý svět jako smysluplnou propojenost a hledá uplatnění této propojenosti.

Oheň zde směřuje ke své kvalitě jako účelné součásti okolního dění, k osvětlení celku. Je udržovaným ohněm, který zná své užití.

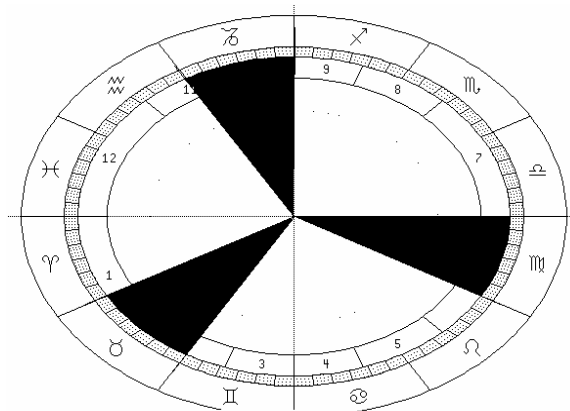
V tomto znamení se projevuje naše tušení skrytého smyslu všeho, znamení Střelce směřuje k náboženství, filosofii, cestování, prostě k poznání širších souvislostí a jejich využití, k rozšiřování a kultivování života.

Je-li intuitivní funkce příliš zdůrazněna a není vyrovnávána ostatními funkcemi, dotýčný jedinec má tendenci přiřknout smysl všemu. Na každém kroku na něj dotírají skryté možnosti věcí, není však schopen se pro jednu rozhodnout. Obraz jeho života připomíná šířící se požár, který přeskakuje z jedné věci na druhou, rychle je však stráví a jde dál. Takové dlouhodobější fungování přinese obvykle mezilidské problémy, neschopnost dokončit započaté věci, život člověka zůstává nenaplněn i přesto, že byl původně plný nápadů a inspirace.

Živel **Země** (v horoskopu spojený se znamením Býka, Panny a Kozoroha) je symbolem funkce percepce, smyslového vnímání.

Psychologie popisuje tuto funkci jako vnímavost pro hmotnou podobu věcí, denní praktický život, užitek a smyslové počítky. Země je stabilní, těžký, přijímající, hmotný živel, který uchovává, živí, opečovává a dodává sílu a trvání.

Pro člověka se zvýrazněnou funkcí percepce mají extrémní důležitost objekty a jejich užívání. V tomto ohledu dokáže být vskutku gurmánem, i vysoce diferencovaným estétem, se životem spokojeným, poklidným uživatelem a strážníkem, trpělivým pracovníkem se smyslem pro realitu, hodnotu, trvanlivost a péči.

Trigonový trojúhelník zemských znamení

V prvním zemitém znamení **Býka** ♉ dochází k uzemnění právě zrozeného, k uplatnění nehmotné ohnivé energie znamení Berana, k jejímu etablování na Zemi. Zemský živel se tu projevuje jako všeobsáhlá přijímající náruč, na níž naše aktivity teprve získávají cenu, tvar a trvanlivost. Hodnotu má vždy to, co ji získá skrz proces trvání, uplatnění, zhmotnění. To, co užijeme, se stává naším skutečným vlastnictvím. Tak znamení Býka symbolizuje zemský živel v jeho základním významu - na zemi se člověk rodí, aby zde uplatnil své energie, aby jim dal tvar a význam, které získají svým užitím.

Člověk se silným zastoupením tohoto znamení je poután k věcem a nástrojům, má zesílenou potřebu vidět výsledky své práce, při extrémnějším důrazu na tuto vlastnost je věcmi a denním žitím natolik připoután, že popírá cokoliv nehmotného. Má smysl pro barvy, tvary, materiál. Miluje dotek a užívání věcí. Předností tohoto znamení je pečlivost, pracovitost, vytrvalost. Neuplatní se však v situacích, které vyžadují lehkost, přizpůsobivost, změnu či abstraktní uvažování.

V dalším zemském znamení **Panny** ♍ se projevuje víc vlastnost země jako služebného elementu. Znamení Býka se orientuje na projev a existenci věcí, na vjemy jako takové, znamení Panny chce rozeznávat, jak a kde se věci či činy uplatní, chce nalézt význam a místo věcí v rámci určitého řádu. Co ve znamení

Býka mnohdy vede k přehnanému hromadění pro pocit hodnoty, zde musí být několikrát zkoumáno, začleněno a kriticky zhodnoceno. Tato analýza však má opět zemský charakter, nevede tedy k pochopení věcí v jejich vnitřním skrytém kontextu, spíše k lepšímu a účelnějšímu uspořádání. Věci zde tedy nemají tolik hodnotu pro sebe samé, spíš pro své zařazení, použitelnost a účelnost. Země je zde uspořádávajícím prvkem, živlem, který přijímá ostatní elementy a skrz službu je mění a propojuje v účelném řádu.

V posledním zemském znamení **Kozoroha** ♑ již často neběží tolik o hmotné věci jako o uplatnění v rámci kolektivu, o nejlepší možné uzemnění celistvosti člověka. Kozoroh vnímá objekty nejsilněji skrz jejich možnost zdokonalení, vytvarování, použití už nejen ve smyslu pouhého začlenění, ale jako materiál k dalšímu výkonu. V tomto znamení se Země stává čtvercem - kvadraturou kruhu, prostorem, na němž se manifestuje neviditelné a beztvaré skrz omezení trojrozměrností – výkonem, dílem, rolí jedince ve společnosti. Je symbolem hor a výstupu na ně - vytrvalosti, pomalé dlouhodobé přípravy na zdolání cíle a soustředění na tento cíl.

Je-li funkce percepce příliš zdůrazněna a není vyrovnávána dalšími funkcemi je dotýčný jedinec zaměřený na hmotnou podobu věcí. Co oči nevidí, to neexistuje. Takové dlouhodobé fungování často přináší problémy, neboť dotýčný se neumí přizpůsobit a brání se každé změně. Je natolik zaměřen na detaily, že není schopen postihnout celkový smysl situací. Zemská znamení vždy tíhnou k pomalosti a důkladnosti, což má často za následek, že smysl unikne dřív, než se k němu tito lidé doberou.

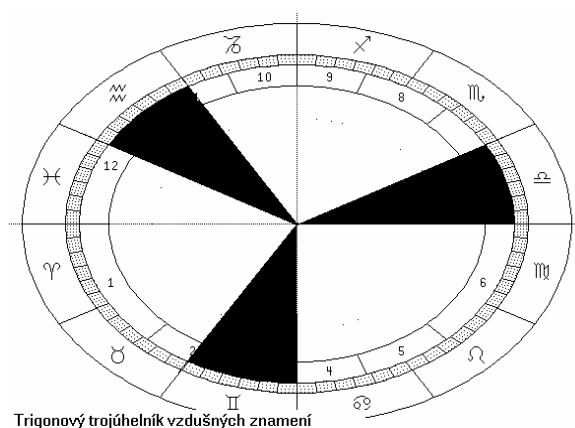
Obě dosud zmíněné funkce - **intuice** i **percepce** - jsou funkce iracionální. Tzv. přirozený horoskop začíná ve znamení Berana a odtud pokračuje znaméním Býka. Obě počáteční fáze vývoje jsou nevědomé, probíhají v tichu obvykle neregistrovaných pocitů a dějů, to jim však nebrání být nejvíc užívanou hlavní funkcí.

Teprve v dalším vzdušném znamení **Blíženců** se ustavuje racionální funkce **myšlení**.

Vzduch - funkce myšlení

(v horoskopu ovládá znamení Blíženců, Vah a Vodnáře)

Vzduch je elastický, pohyblivý element bez tvaru, který nás obklopuje. V běžném jazyce užíváme termín myšlení pro jakékoliv rozhodování, rozsuzování, volbu. Proto také jen ztěží rozeznáváme myšlení jako čistou funkci. Myšlení je vážení a srovnávání. Jeho podstatnou součástí je potřeba

Trigonový trojúhelník vzdušných znamení

měřítka. Samotný proces je založen na srovnávání objektů či idejí mezi sebou a toto srovnávání se vždy děje k nějakému měřítku ať už je jím vžitý obecný kodex, osobní přání (často nevědomé), hodnotový systém či intelektuální idea. Myšlení má vždy tendenci na jednu vybraném měřítku lpět, neboť samo o sobě není schopno rozhodnutí (nemá motiv ani citový podklad).

Člověk, který používá myšlení jako svou hlavní diferencovanou funkci je schopen rychlé orientace a obohacení, velikých intelektuálních výkonů tam, kde uplatní své vytvořené intelektuální měřítko. Kde však toto měřítko nenalézá uplatnění, ukazuje se beztvorost tohoto elementu. Myšlení je schopno podepřít argumenty cokoliv, názory nezakořeněné hlouběji často kloužou po povrchu promyšleného tématu. Vzniká pak téměř banální popis skutečnosti, který jen pozorované vyjadřuje specifickými pojmy, není však schopen vstoupit do vnitřního světa problému a skutečně jej rozkrýt či obohatit.

Myšlení musí mít vždy své zakořenění a vymezení. Jako jediná funkce, která nevychází z nevědomého světa, tíhne myšlení vždy směrem od života, k vytvoření samostatného, nezávislého, odtažitého vztahu. K vytvoření teorií, které už mnohdy s reálným životem nemají co společného.

Ocitá-li se myšlení v roli hlavní funkce a není podporováno a neustále srovnáváno s ostatními aspekty existence, má tendenci vytvářet samostatné nezávislé konstrukce, které si pak v okolním světě hledají své potvrzení. A najdou je kdekoliv.

Tam, kde člověk na myšlenkových konstrukcích příliš lpí a není ochoten je čas od času zrevidovat (přesto, že k takovému činu musí projít obdobím, kdy měřítko mizí a jedinec se ocitá ve stavu "viselce ve vzduchu", bez zázemí), tato měřítko se stávají rigidními a člověk na nich lpí stále víc - ideje se stávají zakotvením namísto zkušenosti, která žije svůj život pod povrchem, případně projekcí na druhé lidi. Z této situace se rodí často přísní soudci, kteří neměří životem a reálnými možnostmi, nýbrž strnulou moralistickou ideologií, vědci, kteří jsou ochotni přizpůsobit skutečnost své hypotéze atd...

V prvním znamení **Blíženců II** se vzdušný element nejvíc věnuje své funkci srovnávací. Shání informace, chce komunikovat, neustále poznávat nové a nové, spojovat informace rychle a snadno a mít jich co nejvíc. Tomuto shánění informací však často chybí vážnost a hloubka. Měřítkem je spíš kvantita než kvalita. Vzduch je zde těkavý, nezátížený, nepřilnavý živel, který pronikne všude a zase putuje dál.

Znamení **Vah ♎** je dalším stupněm vzdušného živlu. Důraz je zde kladen nejen na propojení či jakékoliv srovnávání, ale na propojení, které by přineslo harmonii a vyváženost. Vztahy s lidmi a komunikace jsou podstatnými součástmi života, ale směřují již nejen ke kvantitě a rychlosti, ale předpokládají též uměřenost, přizpůsobení a kompromis, tedy schopnost vnímat druhého, použít myšlenkovou schopnost odtažitosti též vůči sobě, Váhy váží a hledají spravedlnost.

Vzduch je zde už méně těkavý, diferencovanější, spojuje s použitím smyslu pro krásu a harmonii. Je tím, co člověk dýchá a co okysličuje krev.

Znamení **Vodnáře ♒** je posledním vzdušným znaméním. Zde je myšlení tím, čím člověk sám sebe překračuje. Je tedy spojujícím elementem celku, pochopením, že člověk je nejen samostatnou vydělenou jednotkou s osobními problémy a zájmy, ale bytostí schopnou myslet i něco širšího, zapojit se do dění jako osobnost, která přispívá celku. A je to skutečně racionální logika a srovnávání, co nám dává často první popud k úvahám o vlastním omezení ještě dřív, než jsme schopni se přizpůsobit požadavkům širší skupiny. Myšlenkové pochopení druhého a jeho

odlišnosti je často také prvním popudem k vytvoření spolupráce. V tomto znamení se tedy spojující vlastnost vzduchu projevuje na širší rovině. Zde je vzduch tím, co nás obklopuje a co poskytuje možnost života také ostatním tvorům.

Voda - funkce cítění

(v horoskopu ovládá znamení Raka, Štíra a Ryb)

Vodní živel přichází v přirozeném horoskopu až na čtvrtém místě, ale je zároveň tzv. skrytým živlem předchozí čtvrtiny kruhu.

Podmiňuje tedy všechny předchozí.

je hlavním aktérem našeho hodnocení. Cítění v nás povzbuzuje pocit libosti či nelibosti, souhlasu či nesouhlasu a tím i ochotu se zapojit či nikoliv do určité situace. I přesto, že je to funkce racionální, projevuje se nezávisle na našem myšlení, ba dokonce v protikladu k němu.

Voda obmyká vše, lne, pomalu zjemňuje tvary a zaobluje hroty, ze sypké půdy vytváří kyprou zem a bláto, spojuje, mění a roztéká, vláha umožňuje růst.

Je to laskavý klidný živel, který se však může změnit ve smrtelný vír, povodeň i bouři.

Stejně tak i naše city nám umožňují spojení s druhými, proměnu, zjemnění, soucit, empatii, bez citových propojení jsme uschlí a jsou známy případy, že malé děti bez projevů citu nemohou žít a vyvíjet se.

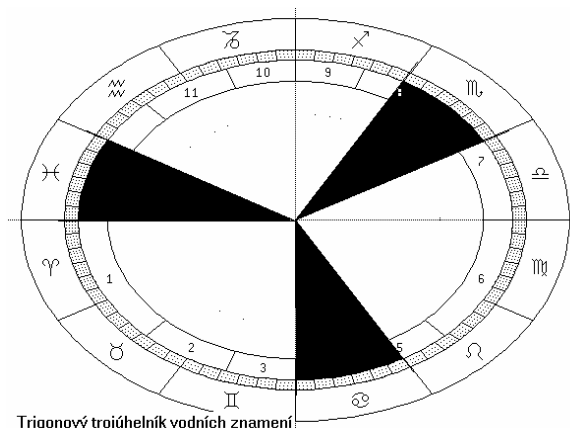
City přinášejí do našeho života zkrášlení, radost, schopnost vcítění a s nimi i touhu připojit se k druhým, přiblížit se lidem nebo něčemu co cítíme jako krásné.

Umožňují nám vnímat harmonii, krásu, cítit touhu a obdiv či pociťovat lítost a stesk. Jsou tím, co nás vede po naší cestě životem, neboť bez touhy bychom zůstali stát. Nejsou-li však naše city usměrňovány vědomou orientací a rozumnou volbou, přimykají se ke všemu co nás na naší cestě zaujme, láká či magneticky přitahuje.

V prvním vodním znamení **Raka** ♋ se voda projevuje jako pečující, zavlažující element. Je to voda pronikající půdou, voda studánek a dešťů, duši živící a probouzející mateřské city, propojení s nejhlubší podstatou, jistota obživy kořenů a vláhy tradice, první nevědomé propojení duše s širším celkem stvoření.

Funkce cítění je zde vázaná na mateřské propojení se zemí, přináší jistotu tradice a minulosti, nejhlubší citové pouto, které nám umožňuje růst. Tady je voda nejbliž našemu instinktivnímu světu. Potřebuje, dává a ochraňuje, instinktivně nás učí žít i přežít, jeho ochranná péče však může přerůst i v omezující teror, připoutanost, obavu ze všeho nového a lety neprověřeného. Ovládá v instinktech zakódované potřeby.

V dalším znamení **Štíra** ♏ se element projevuje ve své silové podobě. Víry vodních hlubin z nás vynášejí vše, co zůstává skryto: bouře emocí, touhu po věčném trvání a po moci, deroucí se vodní tříšť, která s sebou vezme vše živé, emoční stavy, v nichž se krása citů mění v chtivost, destrukci a zoufalství, přilnavost v závislost a ji provázející nenávisť. Voda si zde za každou cenu prodere svou cestu, nikoliv pomalým rytmem času, ale protržením hrází a smetením

překážek. Nahromaděný tlak potlačených emocí a křivd boří hráz našeho ega a smete s sebou i všechna naše předsevzetí.

Ale bouře zde může posloužit jako čistící živel, který slouží změně řečiště, proměně nás samých a přijmeme-li tuto její formu jako informaci o tom, co je v nás skryto a z čeho nabíráme své síly, může se stát i možností k čerpání těchto sil.

Poslední vodní znamení **Ryb** ♋ je i posledním znamením horoskopu. Voda je zde širým oceánem, možná nedozírnou podstatou, z níž vyvstala i země, mohutným citovým proudem v nás, touhou po bohu a sjednocení, z níž vycházejí všechny naše dílčí tužby, tajemným mystickým propojením všeho.

Člověk tuto energii poznává nejčastěji v podobě soucitu, jemné, nehlučné touze pomoci, altruismu či v podobě citového splynutí s hudební skladbou, básní či ideou, ponoření se do věčných hlubin ticha.